

Kunci Jawaban Wasis Basa
(Mulok Jawa Timur) Kelas 1 KM



Tresno Sukendro, dkk.



Wasis Basa

kanggo
SD/MI
Kelas I

Pelajaran Bahasa Jawa
Muatan Lokal Wajib
Jawa Timur



 PENERBIT ERLANGGA

BAB 1. DONGENG FABEL

Gladhen 1

1. Macan
2. di Pangan
3. Panguwasane
4. di Pangan
5. Macan
6. Bayane
7. Kurus dan daging e sithik
8. Pak Tani
9. Boyoke baya
10. Ngapura

Gladhen 3

1. Soto
2. Buku
3. Kapal
4. Kopi
5. Topi
6. Sepedah
7. Ayam

Gladhen 4

1. Tangan tengen
2. Mata
3. Irung
4. Sikil

Gladhen 5

1. Mata
2. Kuping
3. Sikil
4. Hidung
5. Driji
6. Dlamakan
7. Ilat
8. Untu
9. Pundhak

Tes Sumatlf Wilangan 1

- | | | | |
|----|---|-----|---|
| 1. | B | 6. | A |
| 2. | C | 7. | B |
| 3. | A | 8. | B |
| 4. | C | 9. | B |
| 5. | C | 10. | B |

Isian

1. Istirahat
2. Yoyo
3. Takwarahi
4. Soco
5. Ngrungokake

Essai

1. Ilat
2. Irung
3. Nyuwun sewu
4. Mripat
5. Nrima barang nganggo tangan tengen, Ranar remen maos buku

AKM

1. C
2. Jiret
3. A
4. a. salah, b. bener, c. bener, d. bener

BAB 2. TEMBANG DOLANAN

Gladhen 1

1. Ana telu
2. Awake lemu-lemu
3. Ana 1
4. Ana 2
5. Lontong

Gladhen 2

1. Pohung
2. Mengkudu
3. Kuciwa
4. Tunas pring
5. Bathi
6. Kembang-kembangan
7. Kuru
8. Lincah
9. Garbis
10. Seneng

Gladhen 3

1. a. Talingan, b. Tutuk lan asta
2. a. Mirsani, b. Mirengaken, c. Ambegan, d. Ngendikan, e.

Ngraosaken

Tes Sumatif Wulangan 2

- | | |
|------|-------|
| 1. B | 6. B |
| 2. A | 7. B |
| 3. B | 8. C |
| 4. A | 9. B |
| 5. A | 10. A |

Isian

1. Sikil/suku
2. Tangan/asta
3. Mirengake
4. Ningali
5. Ngambu

Essay

1. Mlaku
2. Sirah/kepala
3. Ilat
4. Kuping
5. Irung

AKM

1. A
2. Buntute

BAB 3. TEKS IMAJINATIF DAN PUISI ANAK

Gladhen 1

1. Menyang Bali
2. Sakulawargane
3. Moro-moro tangi turu / kebangun
4. Njenggirat tangi
5. Jakarta

Gladhen 2

1. Manut
2. Tuladha
3. Mulya
4. Siswa
5. Berkah/ Dungo

Gladhen 3

1. Adhine
2. Kakung
3. Lanang
4. Enom
5. Paman

Tes Sumatif Wulangan 3

- | | |
|------|-------|
| 1. A | 6. B |
| 2. A | 7. C |
| 3. C | 8. B |
| 4. A | 9. C |
| 5. B | 10. B |

Isian

1. Pakdhe
2. Mbah Uti
3. Adhine Ibu
4. Bapake
5. Paklik

Essay

1. Teks deskriptif, teks eksposisi
2. Ngregani

3. Cacahe kulawargaku ana 3
4. Polisi
5. Bapakku dadi Engginer lan Ibuku Wiraswasta (disesuaikan dgn keadaan siswa)

AKM

1. Kecukupan
2. Ijo
3. A
4. Iya, yen nyawang sawah gawe ati tentrem

Tes Sumatif Semester 1 (Ganjil)

- | | | |
|-------|-------|-------|
| 1. A | 11. B | 21. C |
| 2. B | 12. B | 22. B |
| 3. C | 13. A | 23. C |
| 4. C | 14. A | 24. B |
| 5. B | 15. A | 25. A |
| 6. B | 16. C | 26. B |
| 7. C | 17. A | 27. A |
| 8. B | 18. C | 28. A |
| 9. A | 19. C | 29. B |
| 10. C | 20. C | 30. A |

Isian

1. Ndeleng
2. Konsonan (swara H)
3. Suku
4. Sopan lan ngregani
5. Asta

Essay

1. Kapal, Balpen, Koper
2. Suku
3. Matur suwun
4. Mripat = soca, Irung = grana, Tangan = asta
5. Asta

BAB 4. UNGGAH-UNGGUH BASA

Gladhen 1

1. Budhe nembe gerah
2. Bulik mundhut rasukan
3. Paklim sampun dhahar iwak
4. Simbah gerah waja
5. Ibu nimbali Adhik

Gladhen 2

1. Soal-soal AKM
2. Asesmen Kompetensi Minimum
3. Angel/abot
4. Numerasi
5. Penak/gampang

Gladhen 3

1. Nuwun sewu Bu Guru, priipun nggeh caranipun ngerjakake PR Matematika punika?
2. Nuwun sewu Bapak/Ibu Guru, kula nyuwun prisa mejanipun Ibu Guru teng pundi nggih?
3. Nuwun sewu Bu, priipun nggeh caranipun nguripi televisi?
4. Nuwun sewu Mbak, kula nyuwun pirsacaranipun nggarap tugas bahasa Jawa niki priipun?
5. Nuwun sewu Bu Guru, kula nyuwun pirsamenawi njenengan kagungan nomoripun Ibu kula, kula badhe nyuwun tulung supados ditelfonake bu, amargi kula sampun dangu dereng diparani.

Gladhen 4

1. Inggih, sareng kalian rencang
2. Inggih, amargi ban kula bocor
3. Inggih, sampun Mbah
4. Inggih, tanggal 6 Februari
5. Inggih, jajan pasar jenang abang

Tes Sumatif Wulangan 4

- | | |
|------|------|
| 1. A | 6. A |
| 2. B | 7. B |
| 3. A | 8. C |

- | | | | |
|----|---|-----|---|
| 4. | B | 9. | A |
| 5. | B | 10. | C |

Isian

1. Luwih tuwa
2. Basa ngoko
3. Mangerteni tata krama lan unggah-ungguh kang becik
4. Basa ngoko
5. Basa krama

Essay

1. Wong sing luwih tuwa
2. Nuwun sewu Pak/Bu, kula nyuwun pirsu caranipun nggarap PR punika. ngangge basa krama
3. Kanca sing sadrajad
4. Ngurmati
5. Menawi bade tilem, aja dalu-dalu

AKM

1. C. sore
2. Harapan bangsa

BAB 5. TEKS NARASI

Gladhen 1

1. Ing alas
2. Omah
3. Banyu
4. Banjir lan lemah longsor
5. 4 jam
6. Puting beliung
7. Medeni
8. Petir

Gladhen 2

1. Kabeh warga njarah rayah isine alas sakpenake dhewe, wit-wiran ing alas akeh sing dikethoki dening warga
2. Para warga podo ngangskuti kayu-kayu kasebut. Alase dadi gundhul.
3. Akibatane alas gundhul iku bisa njalari bencana banjir. Amarga alas sing gundhul ora bisa nahan ilining banyu.

Gladhen 3

Banjir Bandhang

Para warga ing kampungku saben dina golek kayu ing alas kangge masak utawa mbangun omah. Wit-witan ing alas ajeh sing dikethoki warga. Mulane saiki akeh alas ing cedek omahku sing gundhul. Alas gundhul iku mbabayani, amarga ora bisa nahan ilining banyu pas mangsa udan. Bisa ndadekake banjir lan lemah longsor.

Dina ini udane deres nganti 4 jam. wekasane dumadi banjir bandhang kang ngegirisi. Banjire mulai mlebu menyang pomahan. Untunge omahku dibangun tingkat, barang-barang sing aji diunggahake ing loteng. Leni ngrewangi Ibu ngingkesi klambi menyang loteng. Esuke, banyu sing mlebu omah wis asat, nanging walete akeh. Leni lan seduluer ngrewangi Ibu resik-resik omah

Gladhen 5

1. Nyuwun sewu nggih Bapak, Ibu lan Simbah.
2. Matur nuwun, Bulik.
3. Nyuwun pangapunten, Bapak/Ibu.
4. Sepurane, ya Dik.

5. Dalem, Bu.

Gladhen 6

1. Bu, kula pengen maem.
2. Inggih, Bu.
3. Nuwun sewu, Bu, kula nyuwun eskrim.
4. Nuwun sewu, Bu, nyuwun yattranipun.
5. Nuwun sewu Bu, kula bade bidal kuliyah.
6. Nyuwun pangapunten, Bu, kula telat
7. Nyuwun pangapunten, Bu, kula supe dereng nggarap PR.
8. Sugeng siang, Bapak/Ibu Guru.
9. Nyuwun sewu Bapak/Ibu Kelapa Sekolah.
10. Matur suwun, Bapak/Ibu Guru.

Tes Sumatif Wulangan 5

- | | |
|------|-------|
| 1. C | 6. B |
| 2. B | 7. A |
| 3. C | 8. A |
| 4. B | 9. B |
| 5. A | 10. B |

Isian

1. Rukun/Kebersamaan/Nyambut gawe gotong royong bebarengan
2. Nyuwun pangapunten.
3. Nuwun sewu, Pak.
4. Nuwun sewu, Pak, sugeng enjing.
5. Kula nuwun, Bu.

Essay

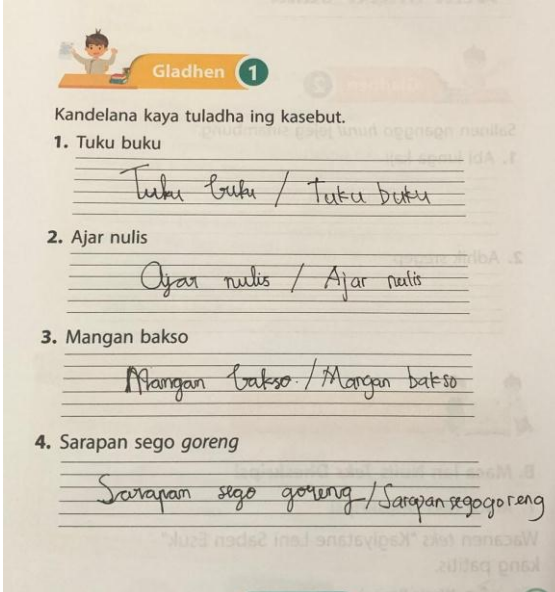
1. Banjir lan lemah longsor
2. Banjir yaiku bencana alam kang disebabake alas gundul.
3. Nyuwun pangapunten, Bu, kula supe dereng nggarap PR.
4. Nuwun sewu, Bapak/Ibu Guru
5. Pak, kula bade wangsul sekolah rumiyen.

AKM

1. 1) Bener, 2) Bener, 4) Salah
2. 1 dan 4 centang
3. C

BAB 6. MENULIS PERMULAAN

Gladhen 1

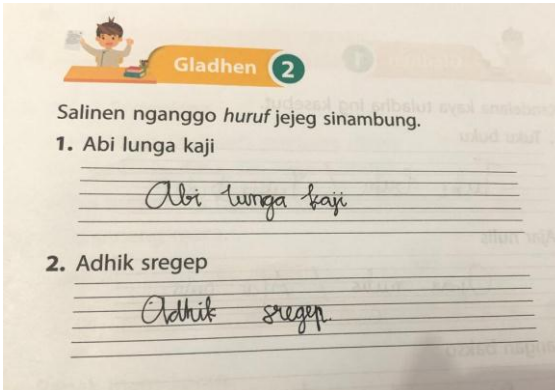


Gladhen 1

Kandelana kaya tuladha ing kasebut.

1. Tuku buku
Tuku buku / Tuku buku
2. Ajar nulis
Ajar nulis / Ajar nulis
3. Mangan bakso
Mangan bakso / Mangan bakso
4. Sarapan sego goreng
Sarapan sego goreng / Sarapan sego goreng

Gladhen 2



Gladhen 2

Salinen nganggo huruf jejeg sinambung.

1. Abi lunga kaji
Abi lunga kaji
2. Adhik sregep
Adhik sregep

Gladhen 3

1. Subuh
2. Wudhu
3. Ing masjid
4. 200 meter
5. Jubin
6. Latar
7. Dicikrak
8. Pawuhan
9. Adus
10. Sekolah

Gladhen 5

1. Pizza
2. Ngrayakake
3. Dulur se-kakung/uti
4. Kue ulang tahun
5. Sayang

Gladhen 6

1. Leni lagi maca buku
2. Serly kancane Silvi
3. Bu Dewi guru kelas siji
4. Pak Toni tindak Jakarta mau esuk
5. Ani, Nurul, Aini lan Jeni lagi niliki Taufan kang lagi lara

Tes Sumatif Wulangan 6

- | | |
|------|-------|
| 1. B | 6. A |
| 2. B | 7. C |
| 3. B | 8. C |
| 4. B | 9. C |
| 5. A | 10. C |

Isian

1. Leni maca buku crita.
2. Pitakon (?)
3. Leni lan Ibune lagi sinau.
4. Sapa sing bisa masak?
5. Tanda seru (!)

Essay

1. Leni lagi maca buku.
2. Serly kancane Silvi.
3. Bu Dewi guru kelas siji.
4. Apa Bu Retno sida tindak menyang Solo?
5. Aku pundhutna bakso semangkok bae.

AKM

1. Becak utawa sepedha.
2. a. Bener, b. Salah, c. Bener, d. Salah

3. Leni bocah sing sregep

Tes Sumatif Semester 2 (Genap)

- | | | |
|-------|-------|------------------------------------|
| 1. B | 11. A | 21. A |
| 2. B | 12. C | 22. A |
| 3. A | 13. C | 23. C |
| 4. B | 14. A | 24. C |
| 5. A | 15. B | 25. C (?) Silvi lagi ajar
nulis |
| 6. C | 16. A | 26. C |
| 7. A | 17. A | 27. C |
| 8. B | 18. C | 28. C |
| 9. A | 19. A | 29. A |
| 10. B | 20. A | 30. C |

Isian

1. Nuwun sewu, Bapak/Ibu Guru.
2. Sadrajad
3. Ngoko alus
4. Krama alus
5. Basa jawa alus

Essay

1. Pak Arman tindak datheng Bandung.
2. Basa ngoko alus.
- 3.

Basa Indonesia	Basa Ngoko	Basa Krama
Makan	Mangan	Dhahar
Membaca	Maca	Maos
Minum	Ngombe	Ngunjuk
Pergi	Lunga	Tindak
Datang	Teko	Dugi

4. Nuwun sewu, Bu.
5. Pitakon (tanda tanya ??)